

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Javna morala

V Franciji so preživeli pretekli teden jako burne in nemirne dni. Velikanske sleparije, ki jih je zakrivil največji pustolovec tega stoletja Stavisky, so vznemirile vso javnost in ogorčenje ljudstva je naraslo tako, da ni mnogo manjkalo in vlada bi bila padla. Tako hrupnih pouličnih demonstracij in tako burne seje parlamenta v Parizu že dolgo ni bilo, kakor je bila ta, ko so razpravljali o tej nečedni aferi.

Veliki pustolovec Stavisky se je dolgo igral z ognjem, mence brčkone, da je moralna zaveza francoskega naroda že tako globoko padla, da se mu ne more nič več zgoditi. Toda navidezno že kar otopeli Francozi so se dvignili kot en mož in so zahtevali zadoščenje za užaljeni pravni čut in strogo kazen za zlorabo zaupanja. S to svojo zahtevo je francoski narod dokazal, da je v svojem jedru še vedno zdrav in da je javna morala še vedno velesila, ki mora biti merodajna za vse javno življenje.

Afere, kakršno so pravkar preboleli Francozi, so bile zlasti po vojni skoro po vseh evropskih državah na dnevnem redu. Brezvestni ljudje so kradli javni denar in sleparili, kjer in kar so mogli. Povsod pa so se navsezadnje le našli pošteni in energični ljudje, ki so lopove zagrabili z železno pestjo za vrat in s primerno kaznijo izrodke odstranili iz javnega življenja in iz poštene človeške družbe.

Nekaj podobnega se poraja v najnovejšem času tudi pri nas. Nemila usoda tudi nam ni pri-

zanesla z raznimi »aferašic«. Trda roka pravice je sicer posegala vmes, a podoba je, da še mnogo premalo!

Proti zlu korupcije se je že večkrat dvignil tudi pri nas mogočen val javnega ogorčenja, a žalibog nikdar tako močan, da bi bil odnesel s seboj vso nemoralno nesnago. Vsaka dosedanja »razburjenost« se je kmalu polegla in trenutno preplašeni »aferašic« so se kmalu zopet znašli pri svojih nečednih poslih. To se je zgodilo pri nas tem lažje, ker so našli nepoštenjaki neverjetno zaščito celo pri nekaterih bivših političnih strankah, ki so širile med ljudi mnenje, da bodo one trpele na »ugledu«, če izroče nekaj svojih pokvarjenih pristašev javni sramoti...

Proti pokvarjenim elementom, ki s svojimi nemoralnimi dejanji ubijajo med ljudmi vsako moralo in uničujejo v narodu vsak pravni čut in vsako zaupanje, so začeli pošteni ljudje novo borbo, kateri iz srca želimo, da bi rodila obilen uspeh. Pravega uspeha pa ne bo in ga tudi biti ne more, če se ne bo združil v tej borbi ves narod, zlasti pa tiste organizacije, ki se s ponosom imenujejo »nacionalne«. »Nacionalnost« brez javne morale in brez poštenja je mrtva in ne pomeni nič; zato pa je dolžnost vseh narodnozavednih ljudi in organizacij, da se z vso silo upro temu zlu, ki še vedno globoko razjeda vse naše javno življenje in da delujejo z vso silo za naš moralni prepoved, za obnovo zaupanja v lastno narodno in državno moč.

Neverjetna zahteva socialnih demokratov

Po njihovem bi človek z dežele ne smel delati v mestu

Pred kratkim je bil objavljen v »Delavski politiki« in drugih listih proglas o ustanovitvi socialno demokratske stranke Jugoslavije. Čeprav je v tem proglasu polno stvari, ki naravnost izzivajo h kritiki, bi vsled izkušenj iz prejšnjih časov o novi stranki niti ne poročali, če ne bi skoraj istočasno s proglasom izšel iz vrst ustanoviteljev nove stranke predlog, ki kaže, da so ustanovitelji nove socialno demokratske stranke prav takšni nasprotniki kmeta, kakor so bili njih predniki.

Ti novi ustanovitelji socialno demokratske stranke namreč predlagajo, da naj se kriza v mestih odpravi na ta način, da se vsi kmetijski ljudje kratkoma izženejo iz mest nazaj v svoje rojstne kraje. Z drugimi besedami se pravi to: noben podeželski človek ne bi smel več dobiti dela v fabriki, noben podeželski človek ne bi smel več dobiti zaslužka v mestu! Na svoji zemlji bi moral ostati prikovan vsak kmetijski človek, pa najsi bi bilo njegovo posestvo tudi tako majhno, da ne bi moglo preživljati niti polovice rodbine. Kmetijski človek naj gre krat-

komalo živ pod zemljo, če ni bil tako srečen, da se je rodil na veliki in bogati kmetiji. Je to višek nesocialnega čustvovanja, ki si ga je sploh mogoče misliti. Je pa tudi dokaz popolne nesposobnosti za pravilno reševanje javnih vprašanj.

Kajti če bi ta predlog obveljal, potem bi bile posledice čisto drugačne, kakor pa si misli njegov nesocialni predlagatelj. Kajti stara resnica je, da mesta od dežele žive in če ne bi bilo vedno svežega dotoka z dežele, bi že davno vsa mesta opustela. Le dotok z dežele ohranja mesta, samo vsled dotoka z dežele je mogoča regeneracija mest, brez katere bi mesta že davno izgubila vsako npravnostno silo za boj za obstanek. Vse to je bilo že tolikrat dokazano in je tako splošno znano, da je že dokaz skrajne nevednosti, če kdo tega ne ve. In ustanovitelji nove socialno demokratske stranke so s svojim predlogom razkrili vso svojo nevednost.

Pa tudi brez ozira na kmetijsko ljudstvo je predlog o izgonu podeželskih ljudi iz mest naravnost primer, kako se javna vprašanja ne smejo reševati. Kajti po tem receptu bi

mogel reči vsak bogataš, da naj vsi, ki nimajo kruha, poginejo in vprašanje brezposelnih bi bilo rešeno. Samo še v starih fevdalnih časih je bil mogoč tako nesocialen in tako brezsrčen predlog.

Ne rešuje se kriza s tem, da se cele plasti naroda obsodijo k poginu. Jedro vprašanja je v tem, da se kljub krizi preskrbita vsakemu človeku delo in zaslužek, ker ima vsak človek ne le pravico do zaslužka, temveč tudi do blagostanja. To veliko vprašanje pa se more rešiti le na podlagi složnega dela vseh, ne pa da vsak misli le na sebe, svojega bližnjega pa prepusti njegovim usodi.

Že pred vojno, ko je bila socialno demokratska stranka močna, je slovela po svojem popolnem nepoznanju kmetijskega vprašanja, vsled česar tudi nikdar ni mogla dobiti tal med kmetijskim ljudstvom. Novi ustanovitelji socialno demokratske stranke pa menda hočejo svoje prednike v nepoznanju kmetijskega vprašanja še prekositi in si še bolj zapreti vsak dostop na deželo. Naj bodo prepričani, da se jim bo ta namera tudi v polni meri posrečila, zakaj ni mesta na deželi za stranko, ki odreka človeku z dežele celo pravico do dela v mestu. Zato pa samo konstatiramo, da bo predlog o izgonu kmetijskih ljudi iz mest za vedno pregnal socialne demokrate z dežele.

Trgovinska pogodba med našo državo in Italijo

Važno za izvoznike živine

Pogajanja med zastopniki naše države in Italije glede nekih dopolnil k trgovinski pogodbi so bila končana 4. t. m. Besedilo nove pogodbe še ni znano, vemo pa, da je nova pogodba za izvoz naše živine še dokaj ugodna, manj pa za izvoz našega lesa.

Po beogradski »Politiki« je bil dosežen sporazum na ta način, da se bo sedaj plačevala carina od teže in sicer prve štiri mesece po sklepu pogodbe po 70 lir za meterski cent, peti mesec po 80 in nato po 85 lir. Doslej se je plačevala carina od vsake glave po 350 lir. Uvozni kontingent je določen na 45.000 glav, torej nekaj več kakor smo izvažali doslej. Za uvoz niso potrebna nobena posebna italijanska dovoljenja, v kontingent pa se ne všteje živina, ki je namenjena za Reko in za Zader.

Glede lesa točnejši podatki še niso znani. Iz poročil dunajskih listov pa, ki pričakujejo, da se bo izvoz lesa iz Avstrije v Italijo povečal, bi se dalo sklepati, da izvoz našega lesa v Italijo ne bo posebno lahek.

Tudi Avstrija dobi novo ustavo

Avstrijski minister dr. Ender je izdelal načrt nove avstrijske ustave.

Po tem načrtu bo štel bodoči zastop v Avstriji okoli 140 zastopnikov, ki bodo razdeljeni v 4 skupine: 1. gospodarska zbornica, 2. kulturna zbornica, 3. deželni svet in 4. državni svet.

Beseda o našem zadružništvu

Letos je izdala »Kmetijska Matica« zadnji zvezek »Zadružništva«, ki ga je napisal znani zadružni strokovnjak g. Mitoš Stibler.

V tej knjigi je napisal g. M. Stibler proti koncu nekaj jako tehtnih in umestnih splošnih opazk o našem zadružništvu — opazk, ki naj bi jih slovenski zadrugarji upoštevali čimprej!

G. M. Stibler pravi med drugim:

»Slovensko zadružništvo je nastalo iz političnih nagibov. Brata Vošnjaka sta smatrala za potrebno, da dobijo Slovenci svoje denarne zavode, češ da bo to mnogo koristilo v boju zoper nemštvo in italijanstvo. Ugotovila sta, da se bo ta cilj najlažje dosegel s pomočjo kreditnih zadrug — posojilnic. Socijalna stran, ki je v pravem zadružništvu temelj pokreta, je bila Vošnjakova več ali manj postranskega pomena. O njej sta mislila samo v toliko, v kolikor je to bilo koristno za politično stran, ki sta jo v posojilništvu smatrala za glavno. Obširneje se o tem razpravljaj v celjski »Zadrugi« itd. Tukaj torej samo poudarjam dejstvo, da je narodno-politični moment bil merodajen za posojilniški pokret bratov dr. Josipa in Mihaela Vošnjaka. Isto velja pozneje za dr. Krekov zadružni pokret, samo s to razliko, da v dr. Krekovem primeru ne gre več za občnarodno politiko, nego se njegovo zadružništvo stavlja v službo ene od takrat obstoječih slovenskih političnih strank. Dasi je v Krekovem pokretu socijalni moment že močno podčrtan, je vendarle merodajen strankarsko-politični moment. To velja tudi za delavski zadružni pokret, za delavsko konzumno zadružništvo v Sloveniji, ki je bilo dolgo pod vodstvom Antona Kristana, bivšega ministra in socijalnodemokratskega voditelja. Brez strankarskopolične primesi je prišel in ostal doslej samo zadružni pokret državnih uslužbencev, ki v slovenskem zadružništvu zavzema po svoji kakovosti in razvitosti odlično mesto.

Če izvzamemo zadružništvo državnih uslužbencev, stoji skorajda vse ostalo zadružništvo še vedno pod komando strankarske politike. Ne zadružni oziri so ponekod še vedno močnejši kakor čisto zadružni, čisto socijalni. Tako stanje ne more biti dobro, ni dobro in ne bo dobro. Zadružništvo se nikdar ne sme izpostavljeti ne-

varnostim, ki so redno posledica strankarskopoličnega boja. Zadružništvo mora biti v dobrih odnošajih napram predstavnikom in voditeljem državne politike. Ti dobri odnošaji so izključeni, ako se zadružništvo slepo oklepa in se trdovratno drži samo ene politične skupine. Socijalni moment mora zavladati in nadvladati v zadrugah, brez tega ni onega miru in one sigurnosti, ki je zadružništvu potrebna tudi napram dnevni politiki v državi, a strankarska politika mora odtod izginiti. Dokler od tega ne pride, za slovensko zadružništvo ne bo dobro. Kdo bo mirno gledal, kako zadruga (posojilnica) grozi članu z odpovedjo posojila, ako ne bo pri volitvah glasoval tako, kakor želi mogotec v upravnem odboru (načelnstvu) zadruga, oziroma v zadrugi sploh?

Strankarski vpliv je povzročil, da je ponekod prišlo celo do prevelikega števila zadrug. Za kreditne zadruga to na vsak način velja. Zakaj sta po mnogih krajih po dve? Ali je to s čisto zadružnega stališča potrebno in koristno? In kako se postopa pri nekaterih konzumnih zadrugah! Ne posluje se po načelih ročdelskih pionirjev in ne deli se višek med potrošče sorazmerno z njihovim letnim konzumom, ampak se viški uporabljajo za politiko. Poslovne viške zadruga treba porabiti za zadruga svrhe, a rešiti je treba obenem vprašanje zmanjšanja števila kreditnih zadrug. Na to morajo vplivati tudi nove občine. One so mnogo večje in marsikje bo dovolj, a morebiti celo povsod, da je v kmetijski občini samo kreditna zadruga za podeželsko ljudstvo. Pri sedanjem stanju vem za kmetijske občine, v katerih je celo pet kreditnih zadrug (na primer v občini Velike Lašče v srezu kočevskem). Pristaš sem malih kreditnih zadrug, toda prevelika razcepljenost niti tu ne more biti koristna in je torej nepravilna.

Idejni temelj slovenskega zadružništva z izjemo državnih uslužbencev je torej strankarskopoličnen in s tem pogrošen. Ako pa je temelj sam pogrošen, tedaj je že v tem dan povod za razne druge pogoške, ki se v življenju take ustanove morajo vsaj od časa do časa pojavljati. V tem pa je prokletstvo slabega dela, ki povzroča novo zlo.

Ali je to res potrebno?

V prvi številki letošnjega »Pohoda« je napovedalo upravništvo »Omladine«, da začne z letom 1934 izdajati redne kmetijsko-strokovne publikacije, in sicer po 4 knjige na leto za letno članarino Din 25.— Ta svoj korak utemeljuje upravništvo »Omladine« s trditvijo, da je naš knjižni trg sicer precej založen s kmetijsko-strokovnimi knjigami, ki pa ne grejo v promet kot bi človek pričakoval z ozirom na nujno potrebo teh za dobro in umno obdelovanje zemlje in njeno rentabilnost, ker so sedanje cene strokovnim knjigam daleč previsoke. Zato hoče upravništvo »Omladine« temu odpomoči in izdajati letno po 4 knjige za Din 25.—

Dovolite mi, da kot kmet povem k temu svoje mnenje.

Slovensko kmetijsko ljudstvo je že pred celim desetletjem spoznalo potrebo po eni književni družbi, ki bi za mal denar izdajala redno vsako leto kmetijsko-strokovne knjige. Zato si je tudi ustanovilo svojo zadružno institucijo (Kmetijsko tiskovno zadruga) in v njenem okviru tudi svojo redno letno edicijo Kmetijsko Matico, katere verni posnetek obetajo postati — sodeč po napovedi »Pohoda« — publikacije iz kroga »Narodne Odbrane«.

Razmišljal sem, kakšni morajo biti razlogi, ki opravičujejo novo, po svojem namenu že obstoječo povsem enako institucijo. Pa sem ugotovil:

1. da izdaja že celo desetletje Kmetijska Matica knjige, kakršne napoveduje »Pohod«, samo s to razliko, da so knjige Kmetijske Matice za Din 5.— cenejše;
2. da sodeluje pri Kmetijski Matici poleg kmetovalcev in kmetijskih stanovskih organizacij tako naši najuglednejši kmetijski strokovnjaki kakor tudi njihove organizacije;
3. da je Kmetijska Matica v resnici strokovna književna družba slovenskega kmeta brez vsake druge navlake; in
4. da stoje na čelu te kulturne institucije ljudje, ki jim tudi v narodnem in političnem oziru ne more nihče prav ničesar očitati.

Kaj naj torej opravičuje oddvojeno akcijo? In kakšne bodo posledice? Stremljenje vseh odločilnih krogov gre za tem, da združimo v javnem življenju vse dobre in poštenne sile in sredstva našega naroda, da tako s skupnim in smotrnim naporom pomoremo h konsolidaciji in izboljšanju današnjega težkega gospodarskega stanja. Vsaka akcija, ki stremi za ustanavljanjem novih institucij — poleg že obstoječih — z istimi cilji, nedvomno razdvaja narodne sile in slabi njihovo delo in s tem po nepotrebnem troši njegovo energijo. — Narodni interes zahteva združevanje, ne pa razdvajanje in cepljenje naših vrst. Zato se čudim, da izhaja ta akcija baš iz vrst, ki so si na svoj narodni prapor napisali kot geslo borbo proti vsem, ki narod razdvajajo in slabijo.

L. A.

Težki dnevi v Avstriji

Sosedna Avstrija preživlja težke dneve. Gospodarski položaj, ki ni posebno ugoden, dela vladi hude preglavice, še težji pa je politični položaj, tako da danes nihče ne more prav vedeti, kako se bodo stvari v Avstriji razvijale v bližnji bodočnosti.

Odkar je avstrijska vlada začela trdo prijemati narodne socialiste (hitlerjevce), ne mine skoraj dan brez atentatov. Samo prvi teden po Novem letu so našli 140 napadov na razne osebe, na javna poslopja itd. Kljub vsem strogim ukrepom proti narodnim socialistom (hitlerjevcem) pa število narodnih socialistov silno naglo raste, ker stopajo v njihove vrste tudi že bivši krščanski socialisti in »domobranci« (»Heimwehr«), ki jih vodi knez Starhemberg.

Zadnje dni se je pokazalo celo to, da imajo narodni socialisti in »domobranci« svoje zaupnike že tudi v osrednjih uradih in zato je policija zaprla več višjih uradnikov. Vlada je postavila celo posebnega komisarja, ki ima nalogo, da očisti urade vseh sumljivih oseb. Vprašanje pa je, če bo vse to kaj pomagalo, kajti hitlerjevstvo v Avstriji neverjetno napreduje.

Težave, s katerimi se mora boriti avstrijski kancler dr. Dollfuss, so torej velike in za krščansko socialno stranko prav neprijetne. Ta stranka se mora sedaj boriti proti socialni demokraciji, proti hitlerjevcem in »domobrancem«, pa tudi proti odpadnikom iz lastnih vrst.

Težavam v notranji politiki pa se pridružujejo še vnanje politične skrbi, ker niti Franciji, niti Italiji, pa tudi Mali zvezi ne more biti vseeno, kako se bodo razvile razmere v Avstriji.

Popolna preureditev Nemčije

Nemška vlada bo v drugi polovici tega meseca, brzkone že 18. januarja, proglasila zakonski načrt o popolnoma novi ureditvi nemške države.

Nemčija je bila doslej urejena kolikor toliko federalistično, t. j. posamezne pokrajine (kakor Bavarska itd.) so uživale veliko samostojnost. Dežela je imela svojo lastna ministrstva, svoje avtonomne finance in slične privilegije. Pred vojno so imele posamezne dežele tudi svoje lastne deželne kneze.

Vseh teh privilegijev bo po novi ustavi in po novi ureditvi države konec. Nemčija bo postala enotna, centralistično urejena država. Razdeljena bo na upravna okrožja, ki pa ne bodo imela nikakega političnega samostojnega delokroga, ampak samo upravne pravice. Tudi finance bodo le državne: država bo pobirala vse davke, zato pa bo tudi nosila država vse stroške za upravo.

Z novo ustavo je preprečen tudi povratak odstavljenih nemških deželnih knezov v njihove dežele.

Ni dvoma, da bo nova ustava brez ugovora sprejeta. Nova ustava pomeni popoln prelom s tisočletno preteklostjo Nemčije, ker odpravlja enkrat za vselej razcepljenost nemškega naroda in ga ujedinja v enotni državi.

Dolar: 60 odstotkov prejšnje vrednosti

Predsednik Roosevelt je izjavil v parlamentu, da hoče dati dolarju zopet stalno vrednost, ki naj bi znašala 60 odstotkov nekdanje dolarske vrednosti.

Vsa! zaveden kmet je naročnik
KMETIJSKE MATICE.

Številke govore

Uradne številke, ki jih objavljajo razni občinski, zlasti mestni, uradi o tem, kaj in koliko so ljudje preteklo leto použili, nam dajejo precej jasno sliko o naši »življenjski stopnji«.

»Življenjska stopnja« izraža vsoto vseh potrebščin, ki jih človek »mora« imeti. Angleški delavec n. pr. ima tako »življenjsko stopnjo«, da nikdar ne je suhega kruha, ampak hoče imeti zraven vsaj surovo maslo. Seveda tudi ni zadovoljen z vsakim brlogom za svoje »stanovanje« in tudi ne z vsako obleko, ker je njegova »življenjska stopnja« (standard of life) precej visoka.

Pri nas je v tem oziru zopet drugače, ker imamo mi zopet svojo »življenjsko stopnjo«, drugi narodi pa zopet svojo.

Pokojni dr. Janez Ev. Krek je že pred vojno neke napisal, da je naša življenjska stopnja dosti prenizka, zlasti za kmete in delavce. On je ugotovil, da kmetje in delavci pri nas premalo in preslabo jedo. To je ugotovil predvsem za bivšo Kranjsko, med tem ko je bilo na bivšem Štajerskem nekoliko bolje. Navadna naša hrana so bili koruzni žganci ali koruzen kruh, mleka že ni bilo povsod, potem pa krompir, zelje, repa, fižol in slične priproste jedi. Mesa smo pojedli pred vojno razmeroma malo. Živeli smo torej pred vojno v splošnem dokaj skromno.

Po vojni pa so se razmere čez noč spremenile in pri nas se je začelo življenje skoraj kakor v obljubljeni deželi. Vsega je bilo naenkrat dovolj: mesa in belega kruha, vina in denarja.

Delavci so uživali vsak dan meso, ljudje so se dobro oblačili in obuvali in živeli čisto drugače kakor par let prej.

Ta pojav je zanimiv, a ni nerazumljiv. Ljudi so namreč mešale številke. Nekdanje zlate krone so se med vojno spremenile v papirnate, ki jih je bilo vedno več, visoko število papirnatih kron v žepu pa je ljudi zapeljalo, da so imeli tudi papirnate krone za »premoženje« in zato so si na ta račun marsikaj privoščili, kar si sicer ne bi bili nikoli. Nihče pa ni pomislil na to, da vojna vsa premoženja uničuje, nikdar pa ne pomnožuje!

Naša življenjska stopnja se je torej dvignila prve čase po vojni samo začasno, ker mi takrat nismo trosili dohodkov, ampak smo pošteno načeli premoženje. Jasno pa je bilo že takrat, da bo potrošnja premoženja kmalu našla svoje meje.

Kakor govore uradne številke o porabi mesa in moke v mestih, smo danes že močno na tem. Mi rabimo moke in mesa vedno manj, čeprav ne eno ne drugo ni posebno drago, zlasti na deželi ne. In če pojde tako naprej, bo tudi vino kmalu prišlo na vrsto, čeprav so ga letos ponekod več popili kakor lani. To pa se pravi, da se bliža naša današnja »življenjska stopnja« zopet tisti, o kateri je govoril pokojni dr. Krek in mi bomo morali zastaviti vse sile, da se naša življenjska stopnja zopet dvigne, a ne le začasno, kakor prva leta po vojni, ampak trajno in stalno.

Gledališče, gnojišče ali pa — alkohol

Še ni tako dolgo od tega, ko so se prijatelji ljubljanskega gledališča in zagovorniki gnojišč po časopisju posvetovali, katera »kulturna« ustanova je bolj upravičena prejemat podpore iz banovinske blagajne.

Dejstvo je, da naše gledališče vrši svojo kulturno misijo s klasičnimi komadi in »turškimi kumarami«. Vsaj tako se lahko »razbere« iz gledaliških kritik našega dnevnega časopisja, ki pa niso vedno laskave. Pozabiti ne smemo pri tem dejstva, da so tudi »kreativne« gnojišče na njivah bile do danes še vedno gospodarsko visoko kulturne. Po tem takem zaslužuje ena kakor druga ustanova vso podporo oblasti in vse kulturne javnosti.

Kmetovalec pa gleda na vse takozvane kulturne potrebe mesta iz drugega vidika. Ne dopade se mu, da je v letu 1933 na primer uporaba moke v Ljubljani padla za približno pol milijona kg napram predlanskega letu. Konzum mleka je iznašal v letu 1932 6 milijonov 948 tisoč litrov. Lansko leto je pa potrošeno samo 4 milijone 892 tisoč, torej za okroglo 2 milijona litrov mleka manje! Tudi to se mu ne dopada. Padla je nadalje uporaba sadja. — Nasprotno pa vidimo, da je konzum alkoholnih pijač vsaj za

vinogradnike »razveseljivo« napredoval. Ljubljana je namreč v letu 1933 pognala skozi grlo celo poplavo alkohola in sicer za ogromni znesek beri in čitaj: šest in trideset milijonov dinarjev! Odkar stoji nebotičnik, se v Ljubljani menda še nikoli ni toliko popilo. Radi krize ga meščani menda niso pili?? Kaj, ko bi napram nam kmetom mnogo kulturnejši meščani malo bolj obiskovali svoje gledališče in odrinili zanj vsaj en milijoneček od 36? Gledališče bi ne bilo v krizi, pa tudi podpore mu ne bi bile tako potrebne, kot so kmetom za zidavo gnojišč!

Vendar duh časa je dandanes takšne vrste, da gledališča nobena še tako izdatna podpora ne bo rešila vse dotlej, dokler ne bodo meščani bolj žejni gledališke kulture, umesto da jih tako strašno žeja po — alkoholu.

Porazna je torej resnična ugotovitev, da so si prebivalci Ljubljane v letu 1933 napram letu 1932 pritrkali pri prehrani, privoščili alkohol ter po večini pozabili na svoje kulturno ognjišče, ljubljansko gledališče.

In tu ne pomaga nobeno preklanje po časopisih za gledališče in proti gnojiščem!

Koliko bodo uvozile posamezne države alkoholnih pijač v Ameriko?

Ameriška zvezna administracija za kontrolo alkoholnih pijač je pred kratkim objavila listino, ki kaže, koliko so Zedinjene države dovolile posameznim evropskim in drugim državam, da smejo importirati vina, likerja, šampanjca in žganja v Zedinjene države. Francija bo eksportirala 734.000 galon, Nemčija 399.000 galon, Italija 1.100.000 galon, Španija 395.000 galon, Japonska 187.000 galon, Portugalska 60.000 galon, Nizozemska 110.000 galon, Kitajska 35.000 galon in Grška 24.000 galon. Iz teh števil sledi, da so se Amerikanci dobro založili z alkoholom.

Zborovanje agrarnih interesentov v Kostanjevici

Preteklo nedeljo se je vršilo težko pričakovano zborovanje agrarnih interesentov. Kako močno so se ljudje zanimali za sestanek, je bilo razvidno iz obilne udeležbe. Odbor agrarnih interesentov za Kostanjevico je organizacijo lepo izpeljal in na zborovanju poročal o svojem delu in ukrepih glede pravične izvedbe agrarne reforme na veleposestvu verskega zaklada. Najvažnejše delo je bila pač pritožba proti odloku kr. banske uprave o utrditvi objektov. Z novim odlokom je sicer oddvojenih okrog 85 ha obdelovalne zemlje več za agrarne interese, kakor jo je bilo po prejšnjem odloku, vendar je še cela vrsta parcel, ki se nahajajo še med že oddvojeno zemljo, za katere nujno prosijo agrarni interese. Veleposestvo verskega zaklada ne obdeluje zemlje v lastni režiji, temveč jo daje že desetletja v zakup. V takih slučajih predpisuje zakon o likvidaciji agrarne reforme, da se more vsa zemlja, torej tudi sicer dovoljeni maksimum v izmeri 75 ha, oddvojiti za agrarne svrhe. Veleposestvu ostane edino le deputatno zemljišče za uslužbenca. Zveza slovenskih agrarnih interesentov je poslala na zborovanje tov. Milana Mravljeta, narodnega poslanca, ki je v obširnem in temeljitem govoru pojasnil ljudem predpise o agrarni reformi in njeno izvedbo v Sloveniji sploh, posebno pa še na veleposestvu verskega zaklada v Kostanjevici. Njegov govor so poslušalci večkrat z odobravanjem prekinili in mu na koncu navdušeno pritrjevali. Ob zaključku je predlagal predsednik tov. Čuk med vsesplošnim pritrjevanjem udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju, nato pa še posebno resolucijo, nanašajočo se na izvedbo agrarne reforme na kostanjeviškem veleposestvu in o potrebi razširitve zakona o drvarjenju v državnih gozdovih, ki velja za Bosno in Hercegovino, tudi na državne gozdove v Dravski banovini.

★

Novi italijanski načrti

Za tesnejšo zvezo med Avstrijo in Ogrsko

Dunajski časopisi objavljajo te dni, ko pričakujejo obiska italijanskega državnega podtajnika Suvicha na Dunaju, obširna poročila o namerah Italije v Srednji Evropi.

Tako pravijo med drugim, da se bo Italija posebno zavzela za tesnejše sodelovanje med Avstrijo in Ogrsko. To sodelovanje bi Italija okrepla s tem, da bi dovolila Avstriji v Trstu svobodno pristanišče za izvoz in uvoz avstrijskega, pa tudi ogrskega blaga.

O teh načrtih italijanske vlade je baje obveščena tudi Anglija.

★

Nizke cene japonskega blaga

Poročali smo že, kako poškušajo Japonci svoje industrijske izdelke razširiti po vsem svetu. Japonsko blago je našlo pot tudi že v našo državo in sicer v Zagreb in v Osijek. Japonsko blago pa prodira v naše kraje zaradi svojih neverjetno nizkih cen.

Električne žarnice prodajajo Japonci v Ameriko (!) po 2 dinarja; nalivna peresa z zlatim peresom prodajajo po 4 Din, kolesa po 200 Din, žepne ure pa prodajajo kar na kilograme po 500 Din. Tucat sraje iz »oksforde« blaga stane 180 Din. Svilene izdelke prodajajo že v Italijo in v Francijo, sukno pa v Anglijo!

Zagrebski trgovci so že sklenili nastopiti proti uvozu japonskega blaga v našo državo; vprašanje pa je, če bodo taki protesti tudi kaj zalegli, ker bo japonsko blago prihajalo k nam tudi po ovinkih.

★

Sveto leto

Dosedaj je priromalo v Rim nad 400.000 romarjev. Računijo pa, da se bo število do 2. aprila 1934 dvignilo na 600.000. Koliko so Italijani pri teh romarjih zaslužili, ne poroča noben časopis, gre pa gotovo v visoke milijone.

Napetost na Daljnem vzhodu

Ali vojna — ali mir?

Veliki angleški časopisi, ki imajo svoje poročevalce po vsem svetu, javljajo, da prihajajo v pokrajine Daljnega vzhoda vedno nove ruske in japonske čete. Dalje poročajo, da v Mongoliji in v Mandžuriji še vedno trajajo večje in manjše praske med Japonci in domačini.

Rusi imajo baje v bližini bodočega bojišča zbranih že lepo število vojaških oddelkov, ki so opremljeni z najmodernejšim orožjem. V Moskvi se zavzema za takojšnjo objavo vojne ljudski komisar za vojno Vorošilov, za previdnejše nastopanje pa se zavzema Molotov. Na Japonskem pa je najvnetejši zagovornik takojšnje vojne minister Araki, ki je obenem tudi vodja japonskih nacionalistov.

Mladina

*

Smuške tekme izanskega okrožja Zveze k. f. in d.

Smuški odsek Zveze kmetijskih fantov in deklet priredi v nedeljo dne 21. t. m. smuške tekme za izansko okrožje Zveze kmetijskih fantov in deklet. Tekmovanje je obvezno za vsa društva tega okrožja, to je za Ponikvo, Škocijan pri Turjaku, Veliki Osolnik, Želmlje, Zapotok, Škrilj-Golo, Ig, Iška vas in Tomišelj. V konkurenci bodo pripuščeni k tekmi le tekmovalci teh društev, izven konkurence pa bodo pripuščeni k tekmi tudi vsi nečlani iz izanskega okrožja kakor tudi tovariši smučarji drugih naših društev. Pozivamo tovariše, da se tekme v čimvečjem številu udeležijo.

Sestanek tekmovalcev je najkasneje ob pol 10. uri v gostilni pri Prajerju na Turjaku. Start na Turjaku, cilj na Igu. Zbirališče na Igu v gostilni pri Rozi. Proga teče od Turjaka skozi Veliki Osolnik, skozi Zapotok, čez Kurašček, skozi Golo in Škrilj na Ig in je dolga približno 15 km. Ker je to prva tekma in smuški sport kmetijskih fantov iz teh krajev šele v začetku, je trasirana razmeroma lahka proga.

Razen te tekme priredi Zvezin smuški odsek tudi dve propagandni tekmi za mladino do 15 let. Za mladino iz Škocijana, Ponikev, Rašice, Turjaka, Ločnika, Velikega Osolnika, Roba in Zapotoka ter okolnih vasi se vrši mladinska tekma s startom in ciljem na Turjaku in naj se vsi omladinici, ki žele tekmovali, prijavijo v gostilni pri Prajerju na dan tekme v nedeljo ob pol 10. uri.

Za mladino iz Škrilja, Golega, Iga, Želmlje, Pijave gorice, Iške vasi, Tomišlja in drugih okoliških vasi se vrši tekma s startom in ciljem pri gostilni Roza na Igu in naj se omladinici, ki žele pri tej tekmi sodelovati, oglase v gostilni pri Rozi ob pol 3. uri pop.

Smuški odsek Zveze kmetijskih fantov in deklet bo najboljše tekmovalce, tako v članski kakor v obeh omladinskih tekmah, nagradil z lepimi darili, zlasti s smučmi in smuškim potrebnostmi.

Vsa šolska vodstva gori naštetih krajev prosimo, da pripeljejo smučarje iz svojih šol, da se udeležijo teh tekem.

Tekme se bodo vršile tudi, če snežne razmere ne bodo najpovoljnejše in bodo odložene le, če bi sneg izginil. Ker se to najbrže ne bo zgodilo, se bodo torej tekme na vsak način vršile.

Ob 4. uri popoldne zborovanje kmetijske mladine na Igu.

*

Nova vas na Blokah. Na novega leta dan je imelo naše Društvo kmetijskih fantov in deklet svoj prvi redni občni zbor. Društvo obstoja komaj dobro leto in je takoj postalo eno izmed najdelavnejših. Zadnji občni zbor je to v veliki meri potrdil. Udeležilo se ga je razen članstva tudi precejšnje število starejših ljudi, predvsem zavednih kmetijskih gospodarjev. Društvo je v preteklem letu vodilo manifestacijo v Cerknici, priredilo tudi samostojno tekmo koscev (20 fantov), priredilo prvo smučarsko tekmo na Blokah z velikim številom tekmovalcev, poletni organiziralo kmetijsko kolesarsko tekmo, v zimskem času pa vprizorilo igre »Hlapec Jernej in njegova pravica«, »Revizor«, »Zakleti grad« in »Vrnitev« ter dva šahovska turnirja, enega s 13 igralci. Poleg tega zunanega izraza našega življenja je obstajalo v društvu tudi intenzivno notranje gibanje. Članstvo se je zbiralo na sestankih, se poglobljalo v kmetijsko ideologijo ter se tudi gospodarsko izobraževalo. V ta namen je

n. pr. dobil po posredovanju tov. Lenarčiča Stankota vsak član 1 kg pšenice za delo po načrtu po vzoru poljske kmetijske mladine. Za letošnje leto je v načrtu tako delo s krompirjem, sadnim drevjem in če bodo dopuščale razmere tudi s prašički. Društvo ima doslej okoli 80 članov in članic in še se priglašajo novi, zanimivo, da prav iz tistih vasi, kjer doslej ni bilo mogoče spraviti mladino v nobeno društvo. Članstvo je sprejelo vsa poročila z odobravanjem na znanje. Po navdušujočem govoru tov. Korošca in tov. S. Lenarčiča je občni zbor prešel k volitvam novega odbora. Za predsednika je bil izvoljen tov. Lenarčič Ivo, podpreds. tov. Korošec Ivan, Ostali odbor je ostal večinoma prejšnji. Ustanovili se je tudi gospodarski odsek za izvedbo različnih gospodarskih akcij. Vsi navzoči so odhajali iz narodne šole, kjer se je zborovanje vršilo, z velikim zadovoljstvom in z upanjem, da se bodo razmere kmalu zboljšale, ker se je mladina lotila dela s tako resnostjo. — V nedeljo 14. januarja je imelo društvo svojo prvo smučarsko tekmo na približno 12 km. Udeležilo se je je 22 tekmovalcev. Prvo mesto je dosegel fant iz Metulj, vasi, kjer je doma začetek slovenskega smučarstva, tov. Šraj Franc, drugi je bil tov. Šraj Tone od Fare, tretji tov. Klančar Stanko iz Nove vasi. Bila je to nekaka izbirna tekma za bodočo zvezno tekmo, o kateri upamo, da bo na Blokah. Dramatski odsek pod vodstvom šol. upr. Winklerja se pripravlja na uprizoritev Medvedove tragedije »Za pravdo in srečo«, šahovski odsek pa že zbira fante k novemu turnirju. Z veliko korajžjo gledamo v prihodnje leto, imajoč zmeraj pred očmi zeleni napis na pročelju našega odra: **Bodočnost je naša!**

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. Naše Društvo kmetijskih fantov in deklet je imelo svoj II. redni občni zbor na dan 7. januarja v novi šoli. Udeležilo se ga je prav lepo število tovarišev od vseh krajev naše fare. Občni zbor, ki se je vršil po dnevnem redu, je otvoril predsednik tov. Holc Franc, ki je vse navzočne tovariše najpristrčneje pozdravil. Nato je povdarjal posebno delo zadnjega leta, od kar je bilo društvo ustanovljeno. Naglašal je, da je društvo naši kmetijski mladini brezpogojno potrebno, ker današnja mladina brez organizacije ne pomeni nič. Pripomnil je, da je bodočnost odvisna od kmetijske mladine same, ki mora vedno stremiti za izpopolnjevanjem. — Nato je sledilo poročilo tajnika in blagajnika, na kar se je prešlo na volitev odbora. V odbor so bili izvoljeni: predsednik: Holc Franc, tajnik: Horvat Anton, blagajnik: Janžekovič Martin; odborniki: Veingartner Janez, Kokol Ivan; namestnika: Breznik Alojzij, Brumen Alojzij; nadzorstvo: Toplak Janez, posestnik, Mostje, Šegula Franc, posestnik, Hlaponci, in Breže Ivan, šolski upravitelj. — Za tem je poročal tovariš Toplak, ki je naglašal, da stoji društvo na dobri podlagi in da so člani in članice zavedni kmetijski borci, ki se ne ustrašijo nobenih zaprek. Pozival jih je, naj ostanejo takšni tudi v bodoče, da bomo svetu pokazali edino pravo smer: samostojno udeleževanje naše kmetijske mladine v lastni organizaciji za dobro nas in naše domovine. S tem je bil lepo uspeli občni zbor zaključen.

Zavodnje pri Soštanju. K našemu zadnjemu dopisu sporočamo, da je bil na ustanovnem občnem zboru Društva kmetijskih fantov in deklet izvoljen sledeči odbor: Anton Tomše, predsednik, Ivan Kavtlišnik, tajnik, Amalija Poznič, blagajnica; odborniki: Maks Golob, Štefka Roglšek, Janez Vrhovnik, Franc Medved; nadzornika: Alojzij Vrhovnik in Kristina Golob. Takoj po ustanovitvi društva so se pojavili nekateri nasprotniki, ki mislijo, da nas bodo ovirali. Povejmo jim, da se zelo motijo, kajti naši fantje in dekleta so dovolj pametni in vedo, da jim je organizacija zelo koristna in potrebna. Če pa to ni komu prav, nas nič ne moti!

Sv. Lenart nad Laškim. V Velikih Gradovšah smo pred kratkim časom ustanovili Društvo kmetijskih fantov in deklet. Naša dolgotrajna želja se je uresničila in sedaj bodo imeli naši fantje in dekleta dovolj prilike za izobrazbo, katero nikakor ne smemo podcenjevati. V pripravljalnem odboru so bili izvoljeni naslednji tovariši in tovarišice: Radoslav Pušnik, predsednik, Franc Šmerc, podpredsednik, Ivan Šmerc, tajnik, Alojzij Bezgovšek, blagajnik; odborniki: Rudolf Lapornik, Karolina Bezgovšek, Mihael Trupej, Marija Cverle, Nežika Pušnik in Ivan Pesar; nadzornika: Ferdo Vidmar, šol. upravitelj, in Rudolf Deželak. Pravila smo že vložili, sedaj se bomo pa pridno pripravljali za delovanje društva.

Dopisi

Zg. Tustanj. V nedeljo, dne 8. t. m. smo položili k večnemu počitku v naročje matere zemlje gdč. Heleno Pernuš iz Zg. Tustanja vulgo »Brdarjevo Lenko«. Rajnica je bila zadnja v Moravški dolini s priimkom Pernuš. Dočakala je visoko starost 87 let. — Kako je bila čislana in spoštovana, je najbolj pokazal njen lep pogreb in nešteti venci, ki so jih položili njeni prijatelji ob njenem mrtvaškem odru. Na zadnji poti so jo nosili člani Gasilske čete iz Vrhpolj, katere ustanovnica je bila rajnica. Ker je bila pokojnica tudi ustanovnica moravske godbe, jo je ta spremljala v znak pietete na zadnji poti. Bila je tudi velika podpornica cerkve. Zato so ji zvonili na zadnji poti vsi zvonovi lepe moravske doline. Dobro »Brdarjevo Lenko« bodo ohranili vsi, ki so jo poznali, v trajnem spominu. Naj ji sveti kot dobrotnici večna luč!

Trzin. V kamniškem srezu se pogosto vrše poučni kmetijski tečaji, ki naj pomagajo dvigniti smisel za umno gospodarstvo in nudijo udeležencem mnogo koristnega pouka. V nedeljo se je pričel v Trzinu zimski kmetijski tečaj, ki bo trajal do 26. t. m. Predavanja bodo vsak dan od pol 14. do pol 18. Tečaj bo vodil sreski kmetijski referent g. Jakob Hladnik, predavali pa bodo še vet. svetnik g. Rauter iz Kamnika, referenti banske uprave gg. Flego, inž. Wenko in inž. Sadar, inspektor inž. Pirc, inž. Miklavčič, dipl. agr. Jamnik in šolski upravitelj v Trzinu g. Arrigler. Predavala se bo snov iz kmetijskega stavbarstva, poljedelstva, živinoreje, čebelarstva, sadjarstva, travništva, gozdarstva, standardizacije kmetijskih pridelkov itd.

Iz Slovenjgrada. Podpisana podružnica je v preteklem letu priredila dva kmetijsko gospodinjstva tečaja. Prvi se je zaključil dne 30. junija in drugi dne 30. novembra 1933. Da sta se oba tečaja v najlepšem redu in z lepim uspehom dovršila, se v imenu gojenk zahvalimo kr. banski upravi, g. srez. kmet. referentu, ge. učiteljici H. Kelhar in njeni pomočnici gdč. Milavec, ge. Kacovi in gg. predavateljem sodniku M. Tomincu, živinozdravniku A. Peršuhu in dr. Černetu ter vsem dobrotnikom, kateri so na katerikoli način pripomogli k zaželjenemu uspehu. — **Odbor Kmet. podružnice za Slovenjgradi in okolice.**

Zimski kmetijski tečaj v Preski pri Medvodah. V torek 16. t. m. ob pol 17. se na slovesen način otvoril kmetijski tečaj v posloju nove osnovne šole v Preski. Tečaj bo brezplačen ter bo trajal šest tednov. Predavala bosta ob torkih in petkih od pol 17. do pol 20. po dva predavatelja o vseh važnejših kmetijskih panogah. Po vsakem predavanju bo razgovor. Ker bo število predavateljev veliko, bo spričo skrbno izdelanega učnega načrta tečaj zelo zanimiv, pester in za vsakogar koristen. Kmetovalci iz Medvod in sosednih občin so vabljeni!

Novice

Izplačilo invalidskih podpor za pretekla proračunska leta. Gospod minister za socialno politiko in narodno zdravje je odredil izplačilo invalidskih podpor za pretekla proračunska leta. Poslej je prejela dravska finančna direkcija v Ljubljani nalog, da izplača Din 2.363.973. Tudi za ostali del teh obveznosti bo kmalu dobila nalog. Ker je denar preskrbljen, bodo zaostale invalidske podpore izplačane do konca januarja 1934. Urgence so torej odveč.

80letnica rojstva je praznoval 13. t. m. v krogu svoje družine po vsej Krški fari znan in ugleden posestnik Josip Goršič iz Ilove gore. Goršič je eden od najstarejših naročnikov Kmetijskega lista in vnet zagovornik kmetijskega pokreta. Želimo mu, da ga Bog ohrani čilega in zdravega še mnogo let!

Slepici so dobili svoj dom. Društvo »Dom slepih« je kupilo od g. Dolenca, znanega škofjeloškega industrijalca, nekdanji »Strahlov« grad. To poslopje bodo preuredili za »Dom slepih«. V Škofjo Loko se bo preselila po ureditvi gradu tudi banovinska šola za slepo mladino, ki se nahaja sedaj v Košerju.

Nad 70.000 tujcev je preteklo leto obiskalo Ljubljano, domačinov in inozemcev. Vsi skupaj so plačali 213.911 nočnin. Če računamo, da je vsak tujec pustil v Ljubljani le 100 dinarjev, vidimo, kako velikega pomena je tujski promet v gospodarskem ozirju ne samo za mesto, ampak tudi za deželo.

Velik »Gasilski dom« nameravajo zgraditi gasilci Dravske banovine v Ljubljani. Pripravljalna dela vodi poseben akcijski odbor.

Zvišana poštna pristojbina za pisma v inozemstvo. Od 1. januarja t. l. dalje znaša poštnina za pisma (do 20 gramov teže) v inozemstvo Din 3-50, za dopisnice pa Din 1-75. Za Italijo znaša poštnina za pisma Din 3—, za dopisnice pa Din 1-50.

Velik promet zaznamuje lansko leto zemljiška knjiga za Ljubljano in okolico. Celokupni promet je namreč znašal 149 in pol milijona dinarjev.

Bojevniki v Mariboru bodo tudi priredili svoje zborovanje po vzoru svojih ljubljanskih tovarišev.

Tihotapstvo z luksuznim blagom. »Službene Novine« objavljajo, da sta dva carinska uradnika v Ljubljani odpuščena iz službe zaradi neke tihotapske afere, o kateri se po Ljubljani precej govori. Gre baje za tihotapstvo kožuhovine in svile. Preiskava o tej aferi še traja.

Blago za blago — zamenjavajo kmetje na Štajerskem. Pohorci ponujajo les, deske itd., jemljejo pa žito, moko in krompir. Zamenjavo blaga posredujejo tudi nekatere kmetijske organizacije. Zaradi pomanjkanja gotovine te vrste kupčija vedno bolj narašča.

Zimski kmetijski tečaj v Ptujju. S podporo banske uprave in sreskega kmetijskega odbora v Ptujju bosta letos v ptujškem okraju dva zimska kmetijska tečaja. Prvi se odpre 16. t. m. ob 14. v Cirkovcah v šoli, drugi pa 18. t. m. pri Veliki Nedelji. Oba bosta trajala približno pet tednov. Pouk bo povsod po dvakrat na teden. Predavanja bodo obsegala vse kmetijske panoge, živinozdravstvo, zdravstvo, gozdarstvo in zakonodajo.

Kathreiner Kneippova sladna kava je s svojo kakovostjo in izdatnostjo nenadkriljival Pazite na tovarniški znak!

Dvodnevni kletarski tečaj se vrši v ponedeljek in torek, to je v dneh 29. in 30. januarja t. l. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Konkurzi v Sloveniji. Po podatkih Društva industrijalcev in veletrgovcev je bilo v Sloveniji preteklo leto 330 poravnanih konkurzov; leta 1931. jih je bilo 178, l. 1932 pa 297.

Milijonarji v Jugoslaviji. Po podatkih finančnega ministrstva živi v Jugoslaviji 143 ljudi, ki imajo na leto 1 milijon ali več dinarjev dohodkov. Takih ljudi živi na področju finančnega ravnateljstva v Beogradu 41, na področju zagrebškega 32, ljubljanskega 18, sarajevskega 17, splitskega 9, niškega in banjaluškega po 5, skopljskega 4 in podgoriškega 1.

Važno za absolvente trgovskih akademij. Tisti absolventi trgovskih akademij, ki imajo zrelostni izpit, lahko polagajo tudi doktorski izpit na gospodarski visoki šoli v Zagrebu.

Velik promet v Mariboru v preteklem letu. Mariborsko postajo je zapustilo lani 1615 brzovlakov, 5768 potniških, 5738 tovornih in 9746 drugih vlakov, skupaj 22.877 vlakov. V Maribor pa je prispelo vsega skupaj 24.088 vlakov.

Dobro organizirani tatovi so se pojavili v Sremu, kjer so kradli iz oddaljenejših pristav svinje kar na debelo. Tatov dolgo niso mogli izslediti. Te dni pa so prijeli bogatega kmeta Galanboša iz Nikitinca, ki je bil glavni tatinske tolpe, obenem pa velik in ugleden trgovec s prešiči in mesar.

Zupan — požigalec. Župana občine Rajlovec pri Sarajevu so prijeli zaradi suma, da je pred leti sam zažgal svoje gozde, da bi prejel visoko zavarovalnino. Izdala ga je neka njegova sorodnica.

Strojne tovarne v Ljubljani so za tri tedne ustavile vse delo in za to dobo je tudi vsem delavcem delo odpovedano.

Nov kolodvor bodo baje že prihodnje leto začeli zidati v Ljubljani in sicer tam, kjer stoji sedaj staro poslopje. Načrti za novo stavbo so že izdelani, stroški pa so preračunani na 30—40 milijonov dinarjev.

Neverjetna brezsrčnost. O žalostni smrti ubogega pastirčka Jožefa Matjašiča iz Juršinca pri Ptujju smo že poročali. Osemletni fantek je skoro zmrznil, ker ga je njegova gospodinja pošiljala v najhujši zimi bosega sneg kidat, po vodo itd. Sedaj pa pripovedujejo ljudje, da je moral fantek tudi nečloveško stradati, tako da se je nekoč stepel s sosedovim psom za skorjo starega kruha. Če so vse te govorice resnične, potem so pač dokaz neverjetne brezsrčnosti, ki zasluži ostro kazen.

Žalostna usoda rudarjev. Rudnik v Jarandolu že več mesecev ne izplačuje mezd svojim rudarjem. 60 rudarjev se je šlo zaradi tega pritožiti na sresko načelstvo v Račo. Podjetje sili delavce, naj bi delali samo za pičlo hrano.

Zasedanje Male zveze se bo vršilo 22. t. m. v Zagrebu.

2 milijardi in 24 milijonov ljudi živi na svetu po najnovejših štetjih. Človeštvo se pomnožuje vsako leto za 20 milijonov oseb.

Voda v Ljubljani. Ljubljanci so porabili preteklo leto iz vodovoda 5 milijard in 263 milijonov litrov vode. Na vsakega prebivalca pride na dan nekaj nad 200 litrov vode.

Lep uspeh »modrega vlaka«. Znani »modri vlak«, v katerem je prirejena kmetijska razstava, je obiskal doslej že 372 postaj, razstavo pa si je ogledalo nad 1 milijon oseb.

Sleparski agenti še vedno prodajajo po deželi razno sukno in trdijo, da je blago avstrijsko ali pa češko. Resnica pa je, da je tisto blago naš domači izdelek, ki ga pa sleparji prodajajo mnogo dražje kakor ga prodajajo pošteni trgovci v trgovinah.

Nad 2 milijona ton zlate rude leži baje v rudniku Trepča v Srbiji. Ta rudnik izkorišča neka angleška družba. Plast zlate rude leži nad 600 metrov globoko in je debela okoli 200 metrov.

Iz zadružništva. Po podatkih Glavne zadružne zveze v Beogradu obstoji v naši državi 25 zadružnih zvez, ki imajo 878.000 članov.

Stoletnica prvega srbskega časopisa. »Službene novine«, sedanji uradni list, slavi te dni svojo stoletnico. Pri tej priliki bodo priredili v Beogradu veliko časnikarsko razstavo.

Gledališko šolo bodo otvorili v Beogradu. Pouk bo trajal 3 leta. Sprejemali bodo učenca, ki imajo igralsko sposobnost.

Koliko je koles v Sloveniji? Po uradnem štetju je v Sloveniji okoli 80.000 koles. V Ljubljani jih je 10.050, tako da ima vsak šesti Ljubljančan svojega »konja«.

Za zgradbo gozdarske visoke šole v Zagrebu je vlada odobrila kredit 5 milijonov dinarjev.

Število osebja na poštah se je zmanjšalo od 15.593 na 14.071. Zato pa je vsled pomnoženega dela naraslo število obolenj.

Pogodba med ljubljansko občino in Dravsko banovino glede elektrike je bila te dni sklenjena in podpisana. Pogodba velja za 10 let. Ljubljanska elektrarna bo dobavljala tok tudi okolici mesta do Zaloga, Medna in Črnuč, dobivala pa bo elektriko lahko tudi od banovine, če se bo pokazala potreba.

Novo tekstilno tvornico bo dobil tudi Ptuj. Tvornico bo zgradila neka češka tvrdka. Zemljišče za tvornico bo dala družbi mestna občina.

Zadušil se je v Domžalah 50letni Ferdinand Zupan. Vlegel se je s cigareto v roki v posteljo in zaspal. Cigareteta pa je tla dalje in je vžgala tudi posteljo. Dim je nesrečnega zadušil.

Imenitno vlomilsko družbo je spravila na varno mariborska policija. Družba, obstoječa baje iz samih članov »boljših« rodbin, je priznala doslej že 15 vlomov. Z nakradenim denarjem so fantje prav pridno veseljačili.

Zaradi suma, da sta ponarejala kovance, so orožniki prijeli nekega posestnika in nekega ključavničarskega pomočnika iz Gotne vasi pri Novem mestu.

Nova banka. V Beogradu nameravajo ustanoviti novo banko, ki bo dajala kredite industrijcem. Denar bodo dali francoski in angleški kapitalisti.

Železniška nesreča pri Novi Gradiški. Blizu Nove Gradiške se je na neki industrijski železnici odpela lokomotiva od tovornega vlaka in je sama drvila naprej, dokler ni na nekem ovinku skočila s tira. Ranjenih je 12 oseb, zavirač pa je mrtev.

Prebivalstvo Ljubljane. Po najnovejših uradnih podatkih je štela Ljubljana v začetku lanskega leta 63.350 prebivalcev. Leta 1910. jih je bilo šele 46.630.

100 kg sladkorja so ukradli trije moški nekemu ljubljanskemu trgovcu iz plombiranega vagona. Trgovec trpi 1275 Din škode.

Posojilo za Pohorsko železnico v znesku 3 milijonov Din bo dala neka švicarska tvrdka.

Nad 700 prošenj za sprejem v srednješolsko službo leži pri ministrstvu prosvete v Beogradu.

Nad 6 milijonov kil mesa so pojedli Mariborčani preteklo leto. Na vsakega prebivalca pride na leto po 130 kil mesa.

Obsojeni vohuni. Državno sodišče v Beogradu je obsodilo zaradi vohunstva nekega Cosulich s Sušaka na 10 let, Marijo Cosulich pa na 1 leto robije. Po prestani kazni bosta oba izgnana iz naše države.

Sejem kožuhovine v Ljubljani se vrši v ponedeljek, dne 22. t. m. Vsi oni, ki imajo kože divjadi, pa jih še niso poslali v prodajo lovskoprodajni organizaciji »Divja koža« (Ljubljana-Velesejem), naj to nemudoma store, da blago ne bi za dražbo že prepozno prispelo, kakor se je to v mnogih slučajih zgodilo ob lanskem januarskem sejmu kožuhovine.

Gospodarstvo

Zadruž. mlekarstvo

Odkar se je razvilo zadružno mlekarstvo in začelo prodirati med napredne kmetovalce, vidimo tudi nadvse lepe uspehe naše živinoreje; kajti zadruga olajša proizvodnjo mlečnih pridelkov, zagotavlja čim boljše prodaje, je velikega pomena za posameznika in celotno narodno gospodarstvo.

Znano je, da na trgu dobro plačujejo le prvovrstne izdelke odnosno produkte. Če upoštevamo razliko med mlekarstvom posameznika in zadruga, potem pridemo do praktičnega sklepa, da si posamezni gospodar ne more nabaviti strojev in zgraditi prostorov, ki so potrebni za razumno proizvodnjo mlečnih izdelkov; vse to je le mogoče v skupnosti, v zadružnem gospodarstvu. O tem so se že dovoljno prepričali gospodarji naprednih krajev, kjer je zadružništvo doseglo povsem zadovoljive uspehe. Posebno za gospodarje, ki se nahajajo v bližini mest in se jim ne izplača (rentira) mleka predelati, je važno, da so včlanjeni v zadruga; kajti mlekarška zadruga pobira mleko na odrejenih mestih, prevaža (skupno) v mesto in dobro prodaja. Mnogi mogoče mislijo, da nima smisla organizirati zadružnega pobirališča, ker že posamezniki v mestih kupujejo mleko. Dotakniti se hočem na tem mestu opravičenega odgovora: Posamezna pobirališča (namreč zasebnikov) plačujejo le najnižjo ceno, ker se brigajo le za sebe in ne za kmetovalca.

V tesni zvezi z zadružnim mlekarstvom je živinoreja, ki je dosegla baš radi zadrug velik korak naprej. V dobro organiziranih mlekarških zadrugah se mleko plačuje po vsebini odnosno procentu masti, ker je mast najdražji sestavni del mleka; različno mleko namreč vsebuje različne količine masti; čim več je masti v mleku, tem višja je cena mleku. Živinorejci so se radi tega začeli baviti z intenzivno govedorejo in obdržali doma najboljše krave z mastnim mlekom. Mlekarški razvoj na zadružnem temelju je prinesel s seboj tudi razvoj prašičereje, ker se kulturne pasme svinj razvijajo z uspehom samo takrat, če pujske prehranjujemo s sirutko in odpadki mlečnih proizvodov.

L. J.

Dober semenski krompir

Marsikje se opaža, da se krompir izrodeva (degenerira). Izrodevanje se pojavlja z različnimi znaki, n. pr. manjša odpornost zoper bolezni in gnitje, veliko manjši pridelki, izprememba prave oblike gomoljev itd. Ker je krompir zelo važen tržni sadež in igra na kmetiji tudi drugače posebno važno vlogo, treba izrodevanje čim prej zaježiti in preprečiti, ker bi se drugače škoda kopičila od leta do leta bolj.

Eden izmed najglavnejših pripomočkov zoper izrodevanje krompirja je pogosto zamenjavanje semena. Semenski krompir treba menjati vsaj vsaka tri leta, ali še boljše že vsaki dve leti. V ta namen pa ni lahko dobiti res dobro seme z ozirom na poglavitne lastnosti, ki jih zahtevamo pri krompirju. Zato je sreski kmetijski odbor v Kranju po strokovnjakih pregledal letos meseca avgusta krompirjeva polja v najboljših cenjenih krompirjevskih okoliših, tako n. pr. v Podbrezjah, Naklem, Na Brnikih, v Besnici, v Oselici itd. Vse nasade se je na licu mesta pregledalo in zabeležilo tiste parcele, na katerih sta bila oneidovec in rožnik popolnoma zdrava in sta po rači najboljše kazala. Sreski kmetijski odbor je obvestil o tem pristojna županstva, da s razglasi obvestilo kmetovalce, da bodo vedeli, kje je dobiti res dober domač krompir za saditev leta 1934. Tozadevni izkazi se nahajajo pri sreskem kmetijskem referentu v Kranju, kakor

tudi pri sreskem kmetijskem odboru v Stražišču (županu g. Antonu Križnarju). Kmetje, ki želijo izvedeti naslove posestnikov, pri katerih je bil krompir za seme odobren, se lahko obrnejo pismeno ali ustmeno na omenjene naslove.

Jos. Sustič.

★

Nazadovanje obrti v Mariboru

Na nedavnem zborovanju obrtnikov v Mariboru so ugotovili sledeče:

L. 1927. je bilo v Mariboru izdanih 233 novih obrtnih dovoljenj, izbranih pa 125. Število obrtnih podjetij se je torej povečalo za 88.

L. 1928. je bilo 198 novih dovoljenj, izbranih pa 96. Število obrtov se je torej povečalo za 102.

L. 1929. je bilo 280 vpisov in 195 izbranih. Število obrtov se je dvignilo za 85.

L. 1930. je bilo 244 vpisov in 195 izbranih. Presežek je znašal torej le še 49.

L. 1931. pa je bilo izdanih 233 novih obrtnih dovoljenj, objavljenih pa je bilo 332 obrtov. Število podjetij je torej padlo za 99.

L. 1932. je bilo 56 podjetij več objavljenih kakor prijavljenih.

L. 1933. pa je bilo izdanih novih obrtnih dovoljenj le 133, objavljenih pa jih je bilo 728, tako da se je število podjetij znižalo za 595!!

Posebnega komentarja te številke ne potrebujejo.

★

Moke manj — vina več!

Ljubljanci so včasih sloveli kot veliki prijatelji dobre in obilne kuhinje. Nesrečna krizac pa je prisilila tudi ljubljansko prebivalstvo — ali vsaj njega znaten del — da si je svoj želedec precej zadržnilo.

Preteklo leto so namreč Ljubljanci kljub naraščanju prebivalstva pojedli izdelkov iz moke skoraj za pol milijona kilogramov manj kakor predlanskim.

Volov so prignali v mestno klavnico celih 5 več kakor preteklo leto, telet pa le 7415 namesto prejšnjih 20.082! Tudi prešičje pečenke so si ljudje privoščili znatno manj — lani 16.147, predlanskim 24.795.

Tudi klobas in prekajenega mesa so pojedli precej manj kakor prejšnja leta; več pa so pojedli jajc, ker so bila precej poceni.

Najbolj pa je padel konsum mleka — skoro za 2 milijona litrov.

Kolikor manj pa so Ljubljanci pojedli, toliko več so popili: samo za vino (3.648.000 litrov) so izdali okoli 40 milijonov dinarjev.

Te številke nam pojasnjujejo kolikor toliko tudi gospodarski položaj ljubljanske okolice, ki je tesno zvezana z Ljubljano.

★

Skrajni rok za vnovčenje amortiziranih 2½% obveznic za vojno škodo. Oddelek za državne dolgove pri finančnem ministrstvu opozarja imetnike 2½% obveznic za vojno škodo, da je 28. februar skrajni rok za vnovčenje v januarju 1929 z žrebanjem amortiziranih komadov, ker zastarajo po zakonu o izplačilu vojne škode amortizirane obveznice v 5 letih. Od obveznic, ki so bile leta 1929 amortizirane, je še precej nevnovčenih. Nevnovčene so še posamezne številke naslednjih serij: 137, 614, 628, 739, 780, 990, 1695, 1806, 2074, 2076, 2369, 2414, 2495, 3053, 3435, 3577, 3729, 3803, 4020, 4119, 4333, 4339, 4393, 4500, 4605. Kdor ima še kako obveznico iz navedenih serij, naj jo čim prej predloži v izplačilo, ker izgubi taka obveznica 1. marca t. l. vsako vrednost. Nadalje opozarja oddelek za državne dolgove, da zastarajo dobitki že v enem letu in da od lanskega žrebanja dobitkov, ki je bilo 16. februarja, še ni predloženo v izplačilo 23 komadov (gre za 3 dobitke po 25.000, 8 dobitkov po 10.000 in 12 dobitkov po 5000 Din).

Vesti iz sveta

Orjaško drevo. Po mnenju raziskovalcev je neka cipresa v mehiški vasi Tula sicer ne najvišje, pač pa najdebelejše drevo na svetu. Cipresa meri v obsegu celih 156 čevljev ter domnevajo, da je stara nad 2000 let.

Ciganski časopis. V Moskvi izhaja časopis, ki je edini te vrste na svetu. List je pisan v ciganski, ki je skupna ciganom vsega sveta.

Železniška nesreča v Rusiji. Pri Stalingradu sta trčila osebni in tovorni vlak s tako silo skupaj, da se je ves osebni vlak razbil. Izpod razvalin so doslej izvlekli nad 300 mrtvih potnikov.

Gozd kralja Petra v Palestini. Židje so že pred več leti sklenili pogozditi hrib Gimegaru v Palestini in novi gozdič posvetiti spominu kralja Petra. Tozadevno diplomu je izročila posebna deputacija židov 10. t. m. Nj. Vel. kralju Aleksandru.

Povodnji v Črni gori. Lepa zetska ravnina, ki je najrodovitnejši del Črne gore, je že 2 meseca pod vodo.

300 ljudi je bilo ubitih tekom lanskega leta v Španiji radi raznih pouličnih političnih bojev.

Radi rudniške katastrofe v Ducheovem na Češkem je dalo sodišče aretirati celo vrsto vodilnih uradnikov in inženjerjev.

Brezposelni so dosegli v Nemčiji doslej že ogromno število nad 4 milijone, kar je za državo naravnost porazno.

Prva smrtna obsodba po vojski je bila izrečena v Nemški Avstriji in izvršena dne 11. t. m. v Gradcu nad Petrom Strausem, kateri je iz maščevalnosti zažgal nekemu kmetu hišo in gospodarsko poslopje.

V zadevi afere Stavinjski je bilo vloženih na francoski parlament 11 interpelacij.

Nemčija se oborožuje. Po poročilih francoskih listov bo imela Nemčija do 1. maja 1934. na razpolago nad 2000 vojnih letal.

Novo delovno pravo v Nemčiji. Koncem preteklega tedna je nemška vlada proglasila novo delovno pravo, ki postavlja razmerje med delavci in delodajalci na popolnoma nove temelje.

Število uradništva v Rusiji bodo znižali za 15 odstotkov; s tem hočejo prihraniti nad 700 milijonov rubljev na leto.

Holandija zahteva od Nemčije izročitev trupla obglavljenega van der Lubbe-ja.

Nemški diplomati se branijo vstopiti v Hitlerjevo stranko.

Pu-ji — novi cesar Mandžurije. — bo v kratkem kronan. S tem činom bo oblast Japoncev nad Mandžurijo do dobra utrjena.

Bivši nemški cesar Viljem trpi na revmatizmu v nogah, tako da ne more več sekati drv. Viljem je sedaj star 75 let.

Brezposelnost v Španiji. V Španiji je okoli 800.000 oseb brez dela.

Boj proti umazani literaturi. Nemška policija je sklenila zapleniti in uničiti vse knjige, časopise, slike itd., ki žalijo čut sramežljivosti.

Advokati in poslanci. Francoski odvetniki se zavzemajo za to, da noben odvetnik ne bi smel izvrševati svoje prakse, dokler bi bil poslanec.

Omožene učiteljice bodo odpuščene iz službe na Salcburškem.

Samo 15 kmetov sedi v sedanjem španskem parlamentu. Zato pa je med 473 poslanci 174 advokatov.

Papeški nuncij v Pragi, Ciriacci, je premeščen v Lizbono na Portugalskem. Nuncij je prišel s češko vlado v navzkrižje zaradi nekih pohvalnih izjav o slovaških avtonomistih, ki so izzvale v Pragi veliko nevoljo.

1 milijon prošenj za sprejem v stranko je prejele zadnje čase glavno tajništvo Hitlerjeve stranke.

Bolgarsko glavno mesto Sofija šteje 300.000 prebivalcev. Pred 20 leti jih je bilo komaj 100.000.

R a z n o

★

»Morska kača«

O dolgih povestih, ki nimajo ne konca ne kraja, pravijo pri nas ljudje, »da se vijejo kakor morska kača«. S tem je povedano, da si predstavljajo priprosti ljudje »morsko kačo« kot neko silno dolgo pošast.

Pripovesti o »morskih kačah« so že zelo stare. Najbolj so jih širili pomorščaki, ki so ljudem doma pripovedovali z grozo in strahom, kakšne čudovite in strahovite živali da so videli na širokem morju. Ker so pa pomorščaki glede svoje verodostojnosti približno na takem glasu kakor nekateri naši lovci, ki tudi jako radi »pretiravajo«, da ne rečemo: lažejo, zato vera na »morske kače« ni naša med dvomljivci pravega odmeva.

O »morskih kačah« pa nam ne pripovedujejo samo pomorščaki, ampak tudi jako resni ljudje. Tako piše švedski nadškof Olaf I. 1555 v neki svoji knjigi, da so opazili norveški ribiči v nekem morskem zalivu okoli 200 čevljev dolgo žival, »ki je merila v premeru 20 čevljev, žival, ki se je pokazala le ob lepem vremenu, je imela okoli svetlih oči več temnih obročkov, vrat pa ji je pokrivala gosta griva«. Približno 200 let kasneje pa je napisal grenlandski škof Edege v svoj dnevnik: 17. junija 1743 smo zagledali na morju nenavadno, strašno žival. Glava je bila ožja kakor trup, ki je bil daljši kakor naša ladja.

Takih ugotovitev o »morski kači«, oziroma o neznanih živalih, ki žive v morju, je zabeležil tudi angleški mornariški list »Naval Chronicle« od l. 1810 do l. 1818 celo vrsto iz vseh krajev sveta. Tudi še v novejši dobi je izšlo več zbirk takih opazovanj, ki so jih napisali prav resni ljudje.

Najbolj pa je pojasnila vse te pripovedi o »morskih kačah« moderna tehnika. Danes imamo priprave, s katerimi se spuščajo drzni potapljači — med temi tudi pogumni znanstveniki — po več sto metrov globoko v morje. Med temi znanstveniki je najbolj znan ameriški naravoslovec Viljem Beebe, ki je videl kobacati po dnu morja, kakor pripoveduje v svoji knjigi, živali, ki močno spominjajo na predpotopne velikane. In v svoji knjigi pravi ta mož med drugim:

»Dostikrat slišimo pripovedovati o pravljičnih morskih kačah; o ribah, ki imajo zobe kakor slon. Temu pripovedovanju se ljudje smejejo. Če bi pa vprašali mene, če verjamem, da žive v morskih globinah bitja, ki so večja kakor si jih moremo sploh misliti, bi odgovoril brez pomisleka: Da, verjamem!«

Ko prečitaš Kmetški list, daš ga prečitat tudi sosedu in mu priporočaš, da si ga naroči. Celoletna naročnina znaša samo 50 dinarjev.

Van der Lubbe obglavljen

Zaradi požiga poslopja nemškega državnega zbora na smrt obsojeni Van der Lubbe je bil 9. t. m. obglavljen. Prošnjo za pomilostitev je predsednik Hindenburg odklonil. Dan pred izvršitvijo smrtne kazni so mu ponudili razne ugodnosti, do katerih imajo obsojenci pravico (tobak, jed, pijača itd.), a Van der Lubbe je vse ugodnosti odklonil. Naslednjega dne je mirno šel na kraj sodbe. Njegovo truplo so takoj položili v krsto in ga na tihem pokopali.

Van der Lubbe-a so obglavili, ker so izrekli, da njegov zločin ni »umazan«, ampak da je »zločin iz prepričanja«; sicer bi ga bili obesili. Obglavljenje je trajalo komaj 30 sekund.

★

Avstralski divjak o »belih sužnjih«

Te dni se je vrnil neki angleški misijonar iz avstralskega pragozda nazaj v mesto Melbourne in je privedel s seboj divjaka, katerega je on krstil in ki mu je bil zelo vdan. Ta divjak je prišel tedaj prvič v mesto in ni čudno, da so se novinarji takoj zainteresirali za vtise tega človeka.

Divjak jim je povedal, da so beli ljudje sužnji — ure. Kamorkoli je prišel, je povsod videl mnogo ur, na železnici, po uradih itd. Vsak beli človek ima uro in vedno se ravna po njej. Divjak je rekel: »Beli človek ne je, kadar je lačen, temveč kadar mu ura to zapove, on ne gre spat, kadar je zaspan, temveč kadar mu to veli njegova ura.« In to je napravilo na divjaka največji vtis od vsega. Vsa čuda moderne tehnike ga niso toliko začudila kot dejstvo, da se vsemogočni beli človek pokoruje taki majčkeni stvarci ...

★

Diamanti

V mestu Kapstadt v Južni Afriki pristane na vojaškem letališču po dvakrat na teden skrivnostno letalo. V trenutku, ko letalo pristane, odda pilot oboroženemu stražniku majhen zavojček, ki vsebuje za kakih 250 tisoč angleških funtov vrednih diamantov. Ti diamanti prihajajo iz bogatih diamantnih polj na južno zapadni obali Afrike, ne daleč od izliva velike reke Oranje.

Radio

za važnejša poročila od 21.—28. januarja 1934.

Nedelja, dne 21. januarja. 7:30: O selekciji kulturnih rastlin II (Ing. Ferlinc). — 8:15: Poročila. — 9:00: Versko predavanje (dr. Ciril Potočnik). — 10:00: Preskrba brezposelnih delavcev in nameščencev (Rudolf Smersu). — 16:00: O rastlinskih boleznih (Ing. Zaplotnik Ivan). — 16:30: Pevski zbor »Sava«, vmes Humrov šramel-kvartet. —

Ponedeljek, dne 22. januarja. 13:00: Čas, harmonika in citre v reproduc. glasbi. — 18:00: Gospodinjska ura: Primorska kuhinja (ga. Zunderšičeva). — 18:30: Kulturne in gospodarske vrednote Jadrana (g. Strekelj). — 20:00: Zabavna ura, izvajata gg. Josip Povbe in dr. Švara, vmes Dolinškov šramel-kvartet.

Torek, dne 23. januarja: Solska ura: V zdravem telesu zdrava duša (M. Tratar). — 12:45: Poročila. — 18:30: Havajske kitare in xilofon v reproduc. glasbi. — 19:30: Potovanje po Južni Srbiji (prof. Jeras).

Sreda, dne 24. januarja. 12:15: Nekaj okroglih za vesele ljudi (plošče). — 13:00: Čas. Ruske balalačke v reproduc. glasbi. — 19:00: O narodni vzgoji (dr. Stanko Gogala).

Četrtek, dne 25. januarja. 18:00: Predavanje za kmet. gospodinjne (Humek Štefanija). — 19:00: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj).

Petek, dne 26. januarja. 12:45: Poročila. — 18:00: Reproduc. pesmi donskih kozakov. — 19:00: Sokolstvo: Sokolsko delo v Dravski banovini (Veri Švajger).

Sobota, dne 27. januarja. 12:15: Za vsakega nekaj (reproduc. koncert). 12:45: Poročila. — 18:30: Zabavno predavanje (prof. Šest). — 19:00: Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. France Veber). — 20:45: Klarinet solo, g. Urbanc. — 21:15: Adamičeve otroške pesmi za sopran in alt pojeta gdčni. Korenčanova in Rudolfova. — 21:45: Čas, poročila.

Sejmi

21. januarja: Teharje, Sv. Tomaž, Gradac, Višnja gora, Videm;

22. januarja: Sodražica, Bizeljsko, Mozirje;

23. januarja: Novo mesto;

25. januarja: v Blagovici, Radečah, Artičah, Dol. Lendavi, Studenicah pri Poljčanah, Slovenjem gradu.

Valute

1 ameriški dolar	Din 36:50
1 nemška marka	Din 13:65
1 švicarski frank	Din 11:10
1 angleški funt	Din 186:—
1 francoski frank	Din 2:25
1 češkoslovaška krona	Din 1:70
1 italijanska lira	Din 3:02

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1933, se mora do nadaljne odredbe dodati še 28¼% na ime »prima«.

Vrednostni papirji

2¼% Vojna škoda	Din 298—295
7% investicijsko posojilo	Din 55—56
7% Drž. hipotek, banka	Din 54—56
6% begluške	Din 42—46
4% agrarne	Din 29—30
7% Blair posojilo	Din 36—37
8% Blair posojilo	Din 39—40
Privilegirane agr. banke	Din 238—240

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka
Rentni davek plačuje posojilnica sama

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na **nad Din 230 milijonov**
izkazane rezerve znašajo „ „ 10 „

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog

KMETJE!

Ako imate kaj naprodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, inserirajte to najprej v svojem „Kmetsem listu“! —
Cena malim oglasom je samo 1 dinar za besedo.

Resno svarilo

nam daje narava sama z omotičami, težkim dihanjem, predčasno utrujenostjo, nepečnostjo. Te nadloge so prečesto znak nevarnega poapnenja žil. Ubrani se pravočasno te bolezni. Zdravilni **PLANINKA-ČAJ-BAHOVEC** pospešuje obtok krvi, preprečuje s tem poapnenje žil, razredči kri in vrne poapnelim žilam potrebno prožnost, s čimer se odstranijo pojavi ostarelosti

in ohrani delovno moč v nezmanjšani meri.

Zahtevajte v apotekah samo pravi **PLANINKA-ČAJ-BAHOVEC** v plombiranih zavitkih po Din 20° — in z napisom proizvajalca

**LEKARNA Mr. BAHOVEC
LJUBLJANA**

Reg. br. 12590 — 20. VII. 1932.

Priporočamo Vam
najboljše šivalne stroje ter kolesa

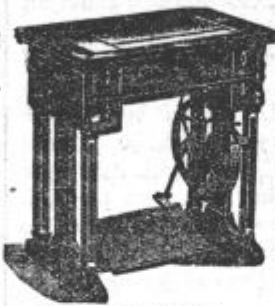

Adler-GRITZNER
Švicarski pletilni stroji
DUBIED

Igle in posamezni deli za vse sisteme strojev edine le pri tvrdki

Jos. Petelinc,
Ljubljana

blizu frančiškanskega mostu ob vodi. Telef. št. 29-18
Brezplačen pouk v vezenju. — Večletno jamstvo.

Zaloga v Kranju
Trgovina Levičnik

» EKONOM «

R. Z. Z. O. Z. V LJUBLJANI
Kolodvorska ulica 7 (v lastni hiši)

TELEFON INTERURBAN 25-06

DOBAVLJA VSE DEZELNE PRIDELKE,
tj.: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd.

MLEVSKE IZDELKE: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješpreni, kašo

POLJSKE PRIDELKE: krompir, fižol, zelje, seno in slamo

STALNA ZALOGA vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tom. žlindre, nitrofoskala, apnena dušika, čilskega solitra itd.), cementa i. dr.

GLAVNO ZASTOPSTVO za Slovenijo opekarne „ILOVAC“, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke

VSAK

zaveden kmet bi moral čitati naš list!

Polnomasni, polmasni in trapistovski

SIR

ima stalno v zalogi po zelo ugodnih cenah

EKONOM LJUBLJANA
Kolodvorska ulica 7

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA št. 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur

Prevoz premoga

iz rudnika na postajo, oddaljeno 5 km, oddamo. Hlevi na razpolago. Na zahtevo preskrbimo krmo mi. Ponudbe na: »Slograd«, slovenska gradbena in industrijska družba, Ljubljana.

Izšla je nova kuharska knjižica

za ceneno in tečno hrano iz domačih pridelkov. Cena 10 Din. Naroča se pri B. R., Rožna dolina pri Ljubljani, Cesta XVII, šte. 20.

NAŠA NOVA PRATIKA je izšla.

Vsak bo zadovoljen z njo. Vsebina je izbrana za podeželske razmere. Izredno je praktična in podučna za našega kmetkega človeka, o čemer se vsak lahko sam prepriča. Stane Din 5.—. — Zaloga je omejena, zato treba takoj naročiti. (Trgovci znaten popust.) Sprejemamo še stalne zastopnike in preprodajalce. — Pišite na: Uprava „Naše nove pratike“, Ljubljana, Pražakova 8.

DENAR naložite najboljše in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v **LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1**

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavi: „Kmetški dom“. Žiro rač.: Narodna banka

VLOGE na knjižice in tekoči račun obrestuje po 4%, brez odpovedi, po 5%, pri tromesečni odpovedi. — **JAMSTVO ZA VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja. — **POSOJILA** daje na poroštvo, na vknjižbo in na zastavo premičnih in vrednostnih papirjev in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. **BLAGAJNIŠKE URE:** Ob delavnikih od 8—12¹/₂, in od 3—4¹/₂, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12¹/₂ ure.

Podružnici: **KAMNIK — MARIBOR**

Stanje vlog: Din 35.000.000.—. Rezerve Din 1.200.000.—.